

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่องทัศนคติของคนวัยทำงานต่อการลงทุนกองทุนรวม ในอำเภอเมือง เชียงใหม่ มีแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ
2. แนวคิดเกี่ยวกับส่วนประสมการตลาดบริการ
3. แนวคิดเรื่องอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยง
4. ความรู้เกี่ยวกับกองทุนรวม
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

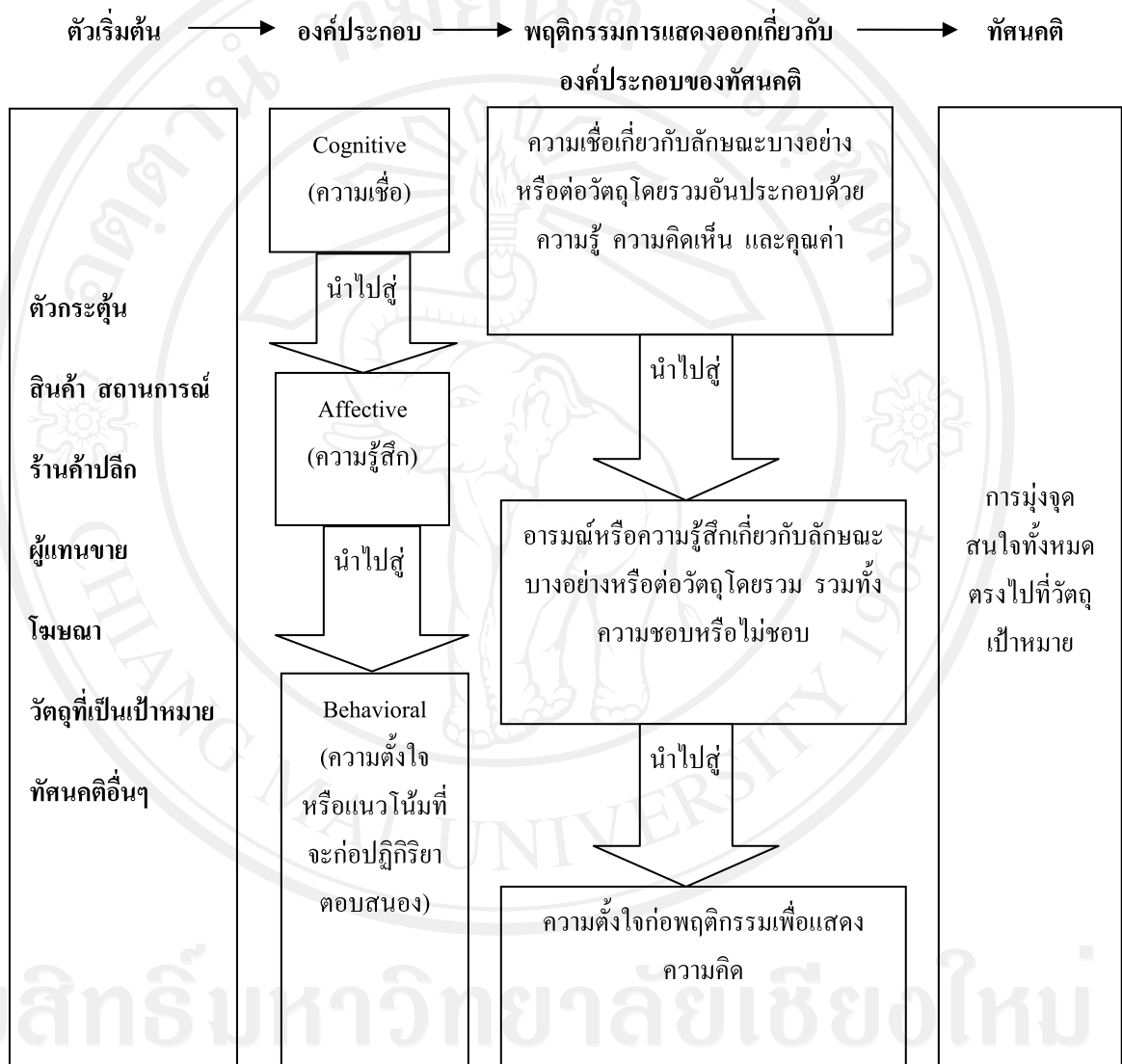
แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ

อดุลย์และดลยา จาตุรงค์กุล (2549: 109-113) ได้อธิบายว่า ทัศนคติเป็นเรื่อง เกี่ยวข้องกับการแสดงออกถึงความรู้สึกที่อยู่ภายใน สะท้อนให้เห็นถึงความโน้มเอียงของบุคคล เกี่ยวกับสิ่งต่างๆ โดยเฉพาะความชอบหรือไม่ชอบสิ่งต่างๆ ทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้และการ ปฏิบัติตอบสนองต่อกัน (Interaction) ระหว่างผู้บริโภคร่วมกับบุคคลอื่นจากการศึกษาพบว่าทัศนคติมี องค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบของทัศนคติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ (The Cognitive Component) ประกอบด้วยความเชื่อ (Cognitions) ของบุคคล คือความรู้และการรับรู้ที่บุคคลได้จากการผสมผสานประสบการณ์โดยตรงกับทัศนคติที่มีต่อวัตถุที่เป็นเป้าหมาย (Attitude object) รวมถึง ข่าวสารจากแหล่งต่างๆ และยังหมายรวมถึงความคาดหวัง (Expectations) ด้วย การรับรู้และความ คาดหมายของผู้บริโภคร่วมมีความสัมพันธ์กับความพอใจของลูกค้า ซึ่งความไม่พอใจเป็นผลมาจากการตอบสนองที่ตรงหรือไม่ตรงกับความคาดหมายนั่นเอง

2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (Affective Component) อารมณ์และ ความรู้สึกเป็นองค์ประกอบเกี่ยวกับการประเมินวัตถุเป้าหมายของทัศนคติโดยทั่วไป คือบุคคล พิจารณาหรือแสดงทัศนคติเกี่ยวกับวัตถุที่เป็นเป้าหมายว่าชอบ หรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจ ความรู้สึกแสดงให้เห็นในรูปของสภาวะทางด้านอารมณ์ สภาพทางอารมณ์อาจเพิ่มขึ้นหรือขยาย ประสบการณ์ในทางบวกหรือลบได้

3. องค์ประกอบด้านความตั้งใจหรือแนวโน้มที่จะก่อปฏิบัติการ (The Conative Component) การแสดงพฤติกรรมของบุคคลซึ่งปฏิบัติไปในแนวทางใดทางหนึ่งเพื่อตอบสนองต่อการพิจารณาวัตถุประสงค์เป้าหมาย

ภาพที่ 1 แสดงองค์ประกอบของทัศนคติ

ที่มา: อดุลย์ จาตุรงค์กุล และดลยา จาตุรงค์กุล, พฤติกรรมผู้บริโภค. 2549: 220

ทัศนคติแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ (กฤษณาสี เวชสาร, 2545:108-110)

1. ทัศนคติเชิงบวกหรือทัศนคติที่ดี เป็นทัศนคติที่ชักนำให้บุคคลแสดงออกถึงความรู้สึก อารมณ์จากสภาพจิตใจ ได้ตอบทางด้านดีต่อบุคคลอื่น
2. ทัศนคติเชิงลบหรือทัศนคติที่ไม่ดี เป็นทัศนคติที่สร้างความรู้สึกที่เป็นไปในทางเสื่อมเสีย ไม่ได้รับความเชื่อถือหรือไว้วางใจ
3. ทัศนคติที่บุคคลไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องราว หรือปัญหาใดปัญหาหนึ่ง หรือต่อบุคคล หน่วยงาน สถาบัน องค์กร และอื่นๆ โดยสิ้นเชิง

แนวคิดเกี่ยวกับส่วนประสมการตลาดบริการ

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2546) ได้สรุปแนวคิดของธุรกิจบริการ ว่าใช้ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ (Service Marketing Mix) เพื่อสนองความพึงพอใจแก่กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งประกอบด้วย

1. ผลิตภัณฑ์ (Product) ผลิตภัณฑ์เป็นกลุ่มของสิ่งที่มีตัวตนและไม่มีตัวตนที่สามารถตอบสนองความความพอใจของผู้ซื้อ ซึ่งอาจรวมถึงการบรรจุภัณฑ์ คุณภาพ ตราสินค้า ตลอดจนบริการและชื่อเสียงของผู้ขาย ลูกค้าน่าจะพิจารณาสิ่งที่นำเสนอ 3 ประการ คือ รูปลักษณ์และคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ ส่วนประสมบริการและคุณภาพบริการ และความเหมาะสมของราคาโดยพิจารณาจากเกณฑ์คุณค่าของผลิตภัณฑ์นั้น
2. ราคา (Price) เป็นสิ่งที่กำหนดมูลค่าของผลิตภัณฑ์ในรูปเงินตรา เป็นตัวกำหนดความคาดหวังของลูกค้า และเป็นส่วนหนึ่งที่ลูกค้าใช้ตัดสินใจว่าจะซื้อสินค้าหรือบริการหรือไม่ เพราะผู้ซื้อจะทำการเปรียบเทียบคุณค่าของผลิตภัณฑ์กับราคา ถ้าคุณค่าสูงกว่าราคาลูกค้าก็จะตัดสินใจซื้อ
3. การจัดจำหน่าย (Place) เป็นกระบวนการทำงานที่จะทำให้สินค้าหรือบริการไปสู่ผู้บริโภคเพื่อให้ผู้บริโภคได้บริโภคสินค้าหรือบริการตามต้องการ ประกอบด้วยกิจกรรมซึ่งทำให้ผลิตภัณฑ์เป็นที่หาง่ายสำหรับลูกค้าเมื่อต้องการจะซื้อ ไม่ว่าเมื่อใดและที่ไหนก็ตาม
4. การส่งเสริมการตลาด (Promotion) เป็นการติดต่อสื่อสารเกี่ยวกับข้อมูลระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขาย มีวัตถุประสงค์เพื่อเตือนความทรงจำ แจ้งข่าวสาร เพื่อจูงใจให้เกิดความต้องการผลิตภัณฑ์และทำให้เกิดพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อ โดยอาศัยผู้บริโภคจะรับรู้ข่าวสารทางการตลาดแตกต่างกันตามเครื่องมือส่วนประสมการตลาดที่ผู้ขายใช้ ได้แก่ การโฆษณา การตลาดทางตรง การส่งเสริมการขาย การเผยแพร่ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ และการขายโดยใช้พนักงาน

5. บุคลากรผู้ให้บริการ (People) บุคลากรหรือพนักงานที่มีความสามารถ มีทัศนคติที่ดี สามารถตอบสนองต่อลูกค้าได้ดี มีความคิดริเริ่ม มีความสามารถในการแก้ปัญหา จะสามารถสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าแตกต่างเหนือคู่แข่งได้ ต้องอาศัยการคัดเลือก การฝึกอบรม การจูงใจ เพื่อให้ได้มาซึ่งพนักงานที่ดี

6. การสร้างและการนำเสนอลักษณะทางกายภาพ (Physical Evidence & Presentation) เนื่องจากการบริการเป็นนามธรรมไม่สามารถจับต้องได้ จึงต้องทำให้บริการเป็นรูปธรรมที่ลูกค้าเห็นได้ชัด สิ่ง que แสดงให้ลูกค้าเห็นได้อย่างเป็นรูปธรรม เช่น เครื่องมืออุปกรณ์ ป้าย และความสะอาดของสถานที่ จะต้องสร้างลักษณะทางกายภาพและรูปแบบการให้บริการให้ลูกค้าสามารถมองเห็นได้ เพื่อสร้างคุณค่าและความประทับใจให้แก่ลูกค้าและใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาและตัดสินใจซื้อบริการ

7. กระบวนการให้บริการ (Process) เป็นขั้นตอนในการให้บริการเพื่อส่งมอบคุณภาพในการให้บริการกับลูกค้าได้รวดเร็วและประทับใจลูกค้า

แนวคิดเรื่องอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยง

จอร์จ สังก์แก้ว (2546) อธิบายว่า วัตถุประสงค์หลักของผู้ลงทุน คือต้องการอัตราผลตอบแทนสูงสุด ณ ระดับความเสี่ยงหนึ่ง ผลตอบแทนจึงเป็นแรงจูงใจที่สำคัญในการลงทุน ผู้ลงทุนใช้ระดับอัตราผลตอบแทนที่ประเมินมาได้ของกลุ่มทางการลงทุนต่างๆ นำมาเปรียบเทียบกัน และเปรียบเทียบกับอัตราผลตอบแทนที่ต้องการ

อัตราผลตอบแทน

1. อัตราผลตอบแทน (Rate of Return) คือผลประโยชน์ที่ผู้ลงทุนได้รับจากการลงทุนในหลักทรัพย์นั้น ประกอบด้วย

1.1 กำไรส่วนเกินทุน (Capital Gain) หรือกำไรจากการเพิ่มขึ้นของราคาหลักทรัพย์ จะได้รับมาจากการขายหลักทรัพย์ออกไปในราคาที่สูงกว่าต้นทุนที่ซื้อเข้ามา โดยไม่คิดจะรับเงินปันผลหรือสิทธิอื่นๆ

1.2 เงินปันผล (Dividend) เป็นผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนได้รับเมื่อถือหลักทรัพย์ไว้จนครบกำหนดจ่ายปันผล ซึ่งบริษัทอาจจ่ายในรูปเงินสดหรือหุ้นก็ได้ หรือในบางกรณีบริษัทอาจจ่ายปันผลเป็นการชั่วคราวก็ได้

1.3 ดอกเบี้ย (Interest) คือ ผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนในเงินฝากประเภทต่างๆ หุ้นกู้ พันธบัตรรัฐบาลหรือองค์กรของรัฐบาล และตราสารทางการเงินต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.4 สิทธิซื้อหุ้นเพิ่มทุน (Stock Right) เป็นสิทธิที่ผู้ลงทุนในขณะนั้นที่มีสิทธิซื้อหุ้นใหม่ก่อนบุคคลภายนอกตามราคาที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นราคาที่ต่ำกว่าเมื่อซื้อจากตลาดโดยตรง และไม่ต้องเสียค่า佣หน้าและค่าธรรมเนียมในการซื้อ การคำนวณอัตราผลตอบแทน (Rate of Return) ของกองทุนนั้นจะใช้วิธีการคำนวณ โดยใช้มูลค่าทรัพย์สินสุทธิของหน่วยลงทุน (Net Asset Value : NAV)

2. อัตราผลตอบแทนที่คาดหวัง (Expected Rate of Return) คือ อัตราผลตอบแทนที่นักลงทุนคาดหวังว่าจะได้รับจากการลงทุน เป็นสิ่งที่จะได้มาในอนาคตขึ้นอยู่กับความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์ต่างๆ ทำให้ไม่สามารถทราบผลตอบแทนที่แน่นอนได้ ดังนั้นจึงต้องมีการวัดจากอัตราผลตอบแทนที่คาดหวัง

3. อัตราผลตอบแทนของตลาด (Market Rate of Return) ในการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของกองทุนรวม กับผลการดำเนินงานของกลุ่มหลักทรัพย์ต้องมีการคำนวณอัตราผลตอบแทนตลาดก่อนที่จะนำมาเปรียบเทียบกัน โดยอัตราผลตอบแทนของตลาดคำนวณจากอัตราร้อยละของการเปลี่ยนแปลงดัชนีตลาดหลักทรัพย์ และอัตราร้อยละของการเปลี่ยนแปลงของดัชนีพันธบัตรรัฐบาลในแต่ละงวด

4. อัตราผลตอบแทนปราศจากความเสี่ยง (Risk - Free Rate) หลักทรัพย์ที่ปราศจากความเสี่ยงอาจเป็นเงินฝากประจำ พันธบัตรรัฐบาล หรือตั๋วเงินคลัง จะมีอัตราผลตอบแทนเท่ากับอัตราผลตอบแทนที่เป็นไปได้ ซึ่งในช่วงระยะเวลาหนึ่งจะมีค่าผันผวนตลอด

ความเสี่ยง (Risk)

ความเสี่ยง คือ การที่ผลตอบแทนจริง (Actual Return) ที่ผู้ลงทุนได้รับจากการลงทุนมีโอกาสที่จะเบี่ยงเบนหรือแตกต่างไปจากผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนนั้นคาดหวังไว้ (Expected Return)

โดยปกติความเสี่ยงในการลงทุนประกอบด้วยความเสี่ยงที่เป็นระบบ และความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบ แต่เนื่องจากนักลงทุนที่หลีกเลี่ยงความเสี่ยงต้องการความเสี่ยงจากการลงทุนน้อยที่สุด จึงต้องพยายามลดความเสี่ยงโดยการลงทุนในหลักทรัพย์หลายชนิด เพื่อขจัดความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบ ซึ่งเป็นความเสี่ยงเฉพาะของหลักทรัพย์แต่ละชนิดออกไป หรือเป็นการกระจายการลงทุน (Diversification)

ความเสี่ยงในการลงทุน (Investment Risk) สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ความเสี่ยงที่เป็นระบบ (Systematic Risk) คือ ความเสี่ยงของหลักทรัพย์ที่มีความสัมพันธ์กับความเสี่ยงของผลตอบแทนของตลาดโดยรวม ทำให้ราคาหลักทรัพย์ทั่วไปเปลี่ยนแปลงไปในทางทิศทางเดียวกัน และธุรกิจไม่สามารถลดหรือเลี่ยงความเสี่ยงชนิดนี้ได้ แม้จะ

ใช้กลยุทธ์การกระจายการลงทุน (Diversification) ได้แก่ ความเสี่ยงเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Risk) ความเสี่ยงของตลาดหลักทรัพย์ (Market Risk) ความเสี่ยงจากการเมือง (Political Risk)

2. ความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบ (Unsystematic Risk) คือความเสี่ยงที่เกิดขึ้นเฉพาะกับหลักทรัพย์นั้น เป็นความเสี่ยงที่แตกต่างกันของแต่ละกิจการ ความเสี่ยงชนิดนี้สามารถหลีกเลี่ยงได้ โดยการกระจายการลงทุน (Diversification) ได้แก่ ความเสี่ยงทางการเงิน (Financial Risk) ความเสี่ยงทางการบริหาร (Management Risk) ความเสี่ยงด้านอุตสาหกรรม (Industrial Risk)

ความสัมพันธ์ของความเสี่ยงและผลตอบแทนจากการลงทุน

ระดับผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินใดๆ ย่อมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับระดับความเสี่ยง เพราะผู้ลงทุนพยายามหลีกเลี่ยงความเสี่ยง แต่ต้องการอัตราผลตอบแทนสูง ถ้าต้องการให้ผู้ลงทุนแบกรับความเสี่ยงที่สูงขึ้น หลักทรัพย์ก็ต้องให้ผลตอบแทนสูง มิฉะนั้นผู้ลงทุนก็จะไม่เลือกลงทุนหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงต่ำที่ได้ผลตอบแทนต่ำได้

ความรู้เกี่ยวกับกองทุนรวม

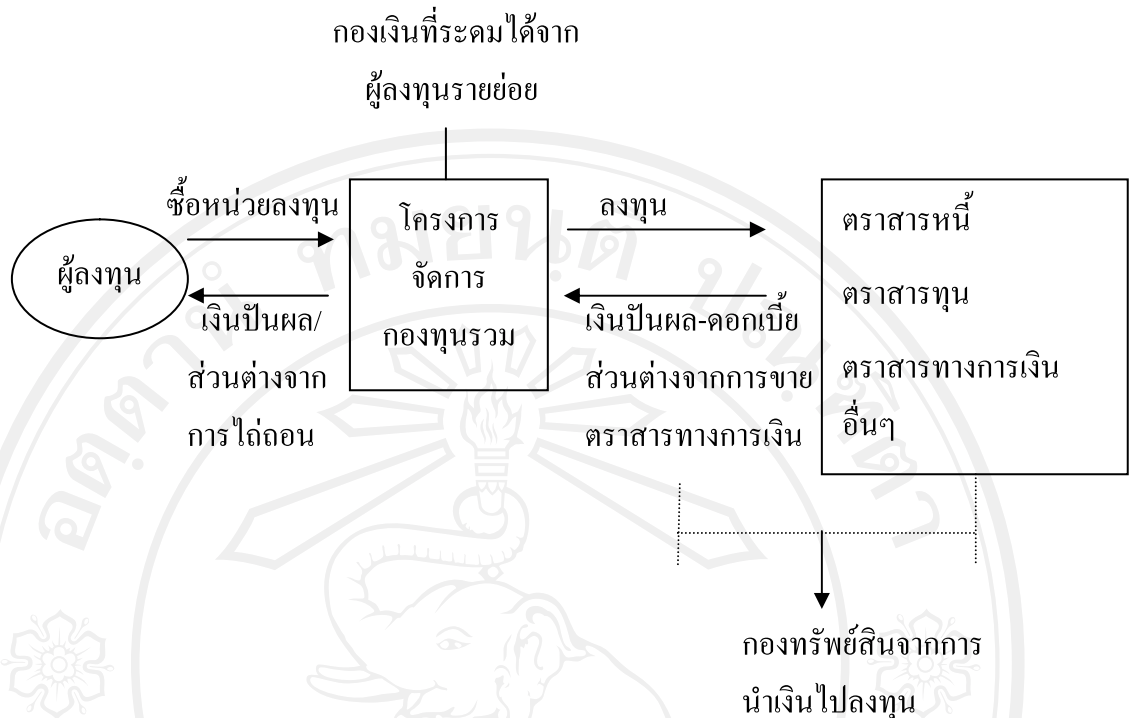
สำนักนโยบายและแผนตลาดทุน (2542) ได้ให้ข้อมูลว่ากองทุนรวมเป็นโครงการลงทุนที่จัดตั้งและบริหารโดยบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม มีวัตถุประสงค์ที่จะระดมเงินจากนักลงทุนทั่วไปหรือผู้มีเงินออม โดยการเสนอขายหน่วยลงทุน แล้วนำเงินไปลงทุนในหลักทรัพย์ต่างๆ ตามที่กำหนด เช่น หุ้น ตั๋วเงิน ตราสารหนี้ และตราสารเงินประเภทต่างๆ ที่กฎหมายอนุญาตให้ลงทุนได้ ภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ประกาศและข้อกำหนดของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

การลงทุนในกองทุนรวมจะมีกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้อง ๓ กลุ่มหลัก ๆ ได้แก่

กลุ่มแรก คือ ผู้ประกอบธุรกิจจัดการกองทุนรวม ในฐานะผู้ให้บริการทางการเงิน ซึ่งจะต้องเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องจำเป็นให้ผู้ลงทุนได้ทราบอย่างโปร่งใส ไม่ว่าจะเป็นรายละเอียดโครงการลงทุน ความเสี่ยง ค่าเดือน หรือผลตอบแทนการลงทุน

กลุ่มที่สอง คือ ผู้ลงทุนเอง มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบตนเอง ในการสร้างความรู้ความเข้าใจ ทั้งในเป้าหมายทางการเงินส่วนตัว และสิ่งที่กำลังจะเข้าไปลงทุน

กลุ่มที่สาม คือทางการ ซึ่งมีหน้าที่ดูแลให้การดำเนินธุรกิจกองทุนรวมเป็นไปอย่างชอบธรรม และให้ผู้ลงทุนได้รับข้อมูลการลงทุนอย่างเพียงพอ ทางการในที่นี้ คือสำนักงาน ก.ล.ต.

ภาพที่ 2 การทำงานของกองทุนรวม

ที่มา: สำนักนโยบายและแผนตลาดทุน, มารู้อัจฉกกองทุนรวมกันเถอะ. 2542: 6

ประเภทของกองทุนรวมแบ่ง ๒ ลักษณะใหญ่ ๆ คือ ดูตามลักษณะนโยบาย และดูตามอายุของกองทุนรวม

นโยบายแบบต่างๆ คือดูว่ากองทุนรวมนั้นเอาเงินไปลงทุนในตราสารทางการเงินประเภทไหน เนื่องจากกฎหมายได้เปิดให้มีแนวทางการบริหารกองทุนรวมด้วยนโยบายการลงทุนที่แตกต่างกัน

แบบแรก คือ กองทุนรวมที่นำเงินไปลงทุนในตราสารทุน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหุ้นในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รู้จักกันว่าเป็น "กองทุนรวมตราสารทุน" เหมาะสำหรับผู้ที่ยอมรับความเสี่ยง กล้าได้กล้าเสีย และเข้าใจธรรมชาติความหวือหวาของราคาหุ้น

แบบที่สอง คือ "กองทุนรวมตราสารหนี้" คือ จะนำเงินไปลงทุนในตราสารหนี้ ซึ่งหมายถึงหุ้นกู้ที่ออกโดยบริษัทเอกชนต่าง ๆ และพันธบัตรที่ออกโดยภาครัฐ เหมาะสำหรับผู้ที่ไม่ชอบความเสี่ยงเท่าไร่ ดอกผลที่เกิดจากตราสารหนี้จะอยู่ในรูปของดอกเบี้ยที่มีความสม่ำเสมอ

แบบที่สาม คือ การลงทุนปน ๆ กัน เรียกว่าเป็น "กองทุนรวมแบบผสม" ลงทุนทั้งในหุ้นกู้และหุ้นทุน ซึ่งจะมีการกำหนดสัดส่วนเงินที่จะนำไปลงทุนในตราสารทางการเงินต่าง ๆ เอาไว้ ทำให้ระดับความผันผวนของผลตอบแทนของโครงการกองทุนรวมแบบนี้หลากหลายไปตามน้ำหนักสัดส่วนดังกล่าว เช่น ถ้าลงทุนในหุ้นกู้มากกว่าผลตอบแทนก็อาจจะมีความผันผวนน้อย

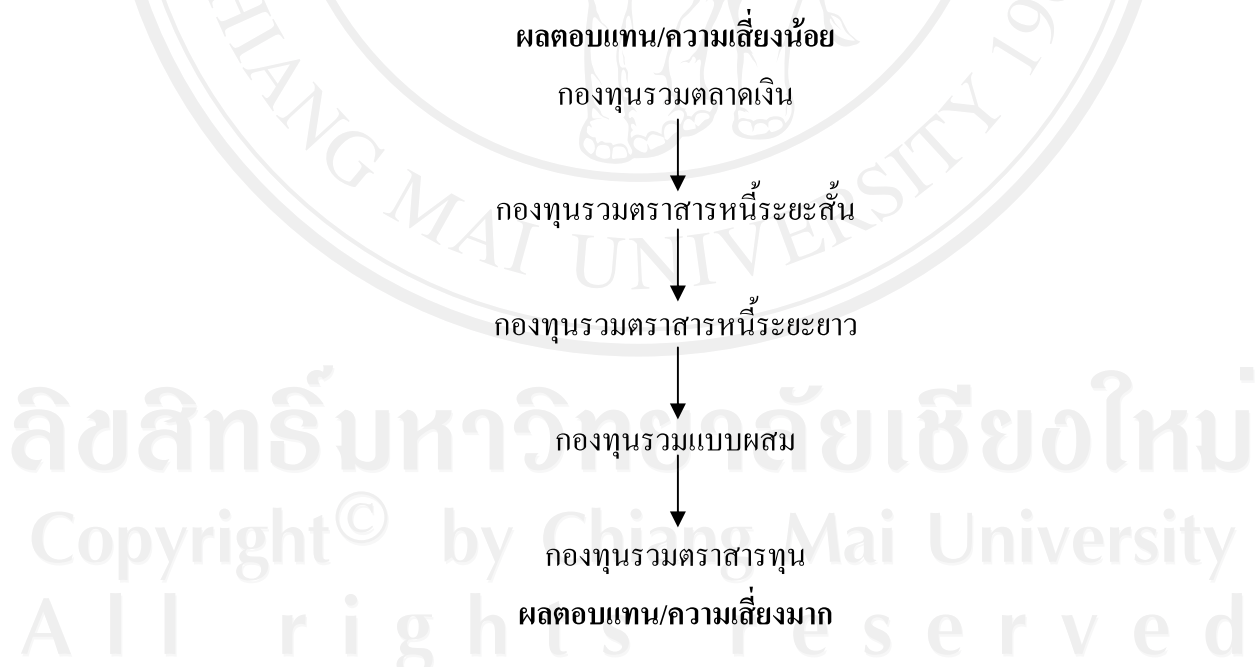
กว่าแบบที่ลงทุนในหุ้นทุนมาก ๆ เป็นต้น

จำแนกกองทุนรวมได้เป็นแบบเปิด และแบบปิด

กองทุนรวมประเภทรับซื้อคืนหน่วยลงทุน หรือ**กองทุนเปิด** เป็นกองทุนรวมแบบที่เปิดให้มีการจำหน่าย และรับซื้อคืนหน่วยลงทุนตามเวลาที่กำหนด ทำให้ปริมาณกองเงินมีการยืดและหด หรือมีขนาดใหญ่หรือเล็กไม่คงที่ กองทุนนี้จะเปิดให้ซื้อหน่วยลงทุนกับบริษัทจัดการหรือตัวแทนสนับสนุนและสามารถไถ่ถอน (ขายคืน) หน่วยลงทุนได้เป็นระยะ ๆ

กองทุนรวมประเภท**ไม่รับซื้อคืน**หน่วยลงทุนหรือ**กองทุนปิด** จะต่างจากกองแบบเปิดตรงที่มีการเปิดขายหน่วยลงทุนเพียงครั้งเดียวเมื่อเริ่มโครงการ เป็นการขายในจำนวนที่จำกัด โดยจะกำหนดอายุของโครงการไว้อย่างแน่นอน เช่น กองทุนรวม ก. มีอายุโครงการ ๓ ปี หรือกองทุนรวม ข. มีอายุโครงการ ๖ ปี เมื่อครบอายุดังกล่าว ผู้ลงทุนจึงจะสามารถไถ่ถอนหน่วยลงทุนเพื่อขอรับเงินคืนได้

กองทุนแต่ละตัวที่เป็นตราสารทางการเงินที่ทางบริษัทจัดการนำเงินไปลงทุนนั้น จะมีความเสี่ยงในระดับแตกต่างกันไป ซึ่งอาจสรุปภาพของความเสี่ยงที่มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนของกองทุนรวมแต่ละประเภทได้คร่าว ๆ ตามแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างผลตอบแทนและความเสี่ยงของกองทุนรวม

ที่มา: สำนักนโยบายและแผนตลาดทุน, มารู้อีกกองทุนรวมกันเถอะ. 2542: 33

ผลตอบแทนและความเสี่ยงจากการลงทุนในกองทุนรวม

กองทุนรวมไม่รับประกันผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนจะได้รับ (ยกเว้นกรณีของกองทุนรวมมีประกัน) ผู้ลงทุนอาจจะได้รับผลตอบแทนหรือไม่ก็ได้ หรืออาจจะขาดทุนจากการขายหน่วยลงทุนก็ได้ เมื่อการลงทุนของกองทุนรวมมีกำไร ผู้ถือหน่วยลงทุนจะได้รับส่วนแบ่งกำไรในรูปแบบของเงินปันผล (Dividend) (ในกรณีที่กองทุนรวมนั้นมีนโยบายที่จะจ่ายเงินปันผล) และมูลค่าทรัพย์สินสุทธิต่อหน่วยที่เพิ่มขึ้น ผู้ลงทุนก็จะได้รับกำไรส่วนเกินมูลค่าหน่วยลงทุน (Capital Gain) เมื่อผู้ลงทุนนั้นขายคืนหน่วยลงทุน

ส่วนความเสี่ยงของกองทุนรวมแต่ละประเภทนั้น มีความเสี่ยงในทำนองเดียวกันกับตราสารหรือหลักทรัพย์ ที่กองทุนรวมนั้นๆ เน้นลงทุน เช่น กองทุนรวมตราสารทุนก็จะมีความเสี่ยงแบบเดียวกันกับความเสี่ยงของตราสารทุน กองทุนรวมตราสารหนี้ก็จะมีความเสี่ยงแบบเดียวกับตราสารหนี้ เป็นต้น

สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับกองทุน RMF และ LTF

LTF ย่อมาจาก Long Term Equity Fund หรือกองทุนรวมหุ้นระยะยาว และ RMF ย่อมาจาก Retirement Mutual Fund หรือกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ ซึ่งเป็นกองทุนแบบพิเศษที่ให้สิทธิผู้ลงทุน นำเงินลงทุนในแต่ละปีมาใช้ลดหย่อนภาษีได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

สิทธิประโยชน์ทางภาษีของ RMF หากปฏิบัติตามเงื่อนไขการลงทุน ผู้ลงทุนใน RMF จะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีถึง 2 ทางด้วยกัน คือ

ทางที่ 1 เงินซื้อหน่วยลงทุนใน RMF จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามที่จ่ายจริง สูงสุดไม่เกิน 15% ของเงินได้ในแต่ละปี โดยเมื่อนับรวมกับเงินสะสมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หรือกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) แล้วต้องไม่เกิน 500,000 บาท

ทางที่ 2 กำไรจากการขายคืนหน่วยลงทุน (Capital Gain) ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้

สิทธิประโยชน์ทางภาษีของ LTF หากปฏิบัติตามเงื่อนไขการลงทุน ผู้ลงทุนใน LTF จะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีถึง 2 ทางด้วยกัน คือ

ทางที่ 1 เงินซื้อหน่วยลงทุนใน LTF จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามที่จ่ายจริง สูงสุดไม่เกิน 15% ของเงินได้ในแต่ละปี เฉพาะส่วนที่ไม่เกิน 500,000 บาท

ทางที่ 2 กำไรจากการขายคืนหน่วยลงทุน (Capital Gain) ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วารุณี พรรณาผลาถ (2552) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกลงทุนในกองทุนรวมของนักลงทุนในกรุงเทพมหานคร โดยเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากผู้ถือหน่วยลงทุน จำนวน 200 ราย จากบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ที่มีส่วนแบ่งการตลาดสูงสุด 5 อันดับแรก พบว่าวัตถุประสงค์ของการลงทุนกองทุนรวม คือต้องการผลตอบแทนที่มากกว่าการฝากเงินไว้กับธนาคาร และสถานการณ์ที่ลงทุนเป็นช่วงที่อัตราดอกเบี้ยเงินฝากลดลง โดยนักลงทุนจะซื้อ-ขายหน่วยลงทุนผ่านธนาคารพาณิชย์มากที่สุด เพราะมีความสะดวกในการซื้อ-ขายและชำระเงิน ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกลงทุนในกองทุนรวม อันดับแรกคือปัจจัยด้านข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ ผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนในกองทุนรวม รองลงมาคือปัจจัยด้านภาวะแวดล้อม ได้แก่ ข่าวเกี่ยวกับความมั่นคงของสถาบันการเงิน และปัจจัยด้านการสื่อสาร ได้แก่ คำแนะนำจากพนักงานขายหน่วยลงทุน

ศลิษา แสนพล (2552) ศึกษาเรื่องทัศนคติของผู้มีเงินฝากประจำของธนาคารกรุงไทยในอำเภอเมืองเชียงใหม่ ที่มีต่อกองทุนรวมหุ้นระยะยาว โดยเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างผู้มีเงินฝากประจำกับธนาคารกรุงไทยในอำเภอเมืองเชียงใหม่ จำนวน 150 คน ผลการศึกษาพบว่าองค์ประกอบด้านความรู้ของผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนรวมหุ้นระยะยาว ร้อยละ 46.8 โดยเรื่องที่มีความรู้มากที่สุดคือ เรื่องสิทธิประโยชน์ทางภาษี ร้อยละ 75.3 องค์ประกอบด้านความคิดเห็น พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับการลงทุนกองทุนรวมหุ้นระยะยาวในระดับปานกลาง โดยเห็นด้วยมากที่สุดในเรื่องนโยบาย และความน่าเชื่อถือของบริษัทจัดการกองทุน และองค์ประกอบด้านพฤติกรรมการลงทุน พบว่าผู้ตอบสนใจลงทุนกองทุนรวมหุ้นระยะยาว ร้อยละ 57.3 โดยสนใจด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษี เป็นอันดับแรก รองลงมาคือผลตอบแทนน่าพอใจ และสำหรับผู้ที่ไม่สนใจลงทุนกองทุนรวมหุ้นระยะยาวให้เหตุผลว่าไม่มีความรู้เพียงพอและสถานะเศรษฐกิจตกต่ำ

ปัทมากร ระเบ็ง (2550) ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของลูกค้าเงินฝากต่อปัจจัยส่วนประสมการตลาดบริการของธนาคารออมสิน สาขาซอยเต่า (ธนาคารชุมชน) จังหวัดเชียงใหม่ โดยสอบถามกลุ่มลูกค้าที่มีบัญชีเงินฝากกับธนาคารออมสินสาขาซอยเต่า (ธนาคารชุมชน) จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 313 ตัวอย่าง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ระดับความพึงพอใจหลังรับบริการ อยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจในด้านลักษณะทางกายภาพมากที่สุด ในเรื่องของชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ เป็นสถาบันที่มีความมั่นคง รองลงมาคือด้านพนักงาน ในเรื่องของการแต่งกายสะอาด เรียบร้อย ด้านกระบวนการให้บริการ ในเรื่องการให้บริการระบบบัตรคิว ด้านการจัดจำหน่าย ใน

เรื่องของที่ดึงเหมาะสมเดินทางมาใช้บริการได้สะดวก ด้านการส่งเสริมการตลาด ในเรื่องของการมีของที่ระลึกมอบให้ในช่วงเทศกาลหรือวันสำคัญ ด้านผลิตภัณฑ์/บริการ การนำเทคโนโลยีมาใช้อำนวยความสะดวกในการให้บริการ ยกเว้นด้านราคาที่มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ในเรื่องของค่าธรรมเนียมในการใช้บัตร ATM/VISA DEBIT

ศิริมาศ ยังกัก (2550) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการด้านเงินฝากของลูกค้าจากธนาคารธนชาติ สาขาย่อยเซ็นทรัลแอร์พอร์ต จังหวัดเชียงใหม่ โดยเก็บตัวอย่างจากแบบสอบถามของลูกค้าทั่วไปของธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) สาขาย่อยเซ็นทรัลแอร์พอร์ตเชียงใหม่ จำนวน 330 ราย พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการด้านเงินฝากมากที่สุดได้แก่ ด้านการบริการ ด้านเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน และด้านสถานที่ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการด้านเงินฝากของลูกค้าธนาคารธนชาติ ส่วนปัญหาในที่พบในด้านบริการ คือมีจำนวนพนักงานไม่เพียงพอต่อการให้บริการ ปัญหาด้านราคาและการส่งเสริมการตลาด คือขาดการประชาสัมพันธ์และขาดของที่ระลึก ปัญหาด้านสถานที่ ได้แก่ สถานที่จอดรถไม่สะดวก ปัญหาด้านอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ คือขาดเครื่องอำนวยความสะดวกในการใช้บริการ สำหรับการศึกษาด้านความสัมพันธ์ พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับข้อเสนอแนะในด้านผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ระดับ 0.10 อายุมีความสัมพันธ์กับข้อเสนอแนะด้านบริการ ที่ระดับ 0.10 และระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับข้อเสนอแนะด้านผลิตภัณฑ์ ที่ระดับ 0.10

วิภา ทิตเมตตากุล (2549) ศึกษาทัศนคติของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นคนวัยทำงานในเขตพื้นที่ย่านสีลม และสาทร อายุระหว่าง 25-55 ปี โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 400 ชุด ผลการวิจัยพบว่า คนวัยทำงานเห็นด้วยกับการลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว โดยเห็นด้วยกับผลตอบแทนมากที่สุด โดยเฉพาะมีความพอใจจากการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี และเห็นด้วยน้อยที่สุดในด้านการตัดสินใจ คือประเด็นที่คิดว่าการออมเงินในรูปแบบของกองทุนมีความมั่นคงกว่าการออมในรูปแบบอื่น และจากการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติที่มีต่อการลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาวของคนวัยทำงาน พบว่าปัจจัยด้านสถานภาพครอบครัวมีผลต่อทัศนคติด้านผลตอบแทนและด้านจุดมุ่งหมายแตกต่างกัน ในส่วนของปัจจัยด้านอาชีพและรายได้จะมีผลต่อทัศนคติโดยรวมด้านจุดมุ่งหมายและด้านภาพลักษณ์ แต่ปัจจัยด้านเพศ อายุ และระดับการศึกษาไม่มีผลต่อทัศนคติที่มีต่อการลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาวของคนวัยทำงาน ส่วนปัจจัยส่วนบุคคล สถานภาพ อาชีพ และรายได้ มีผลต่อทัศนคติที่มีต่อการลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาวของคนวัยทำงาน